

Broedpoging van Geelpootmeeuw *Larus michahellis* op Texel in 2021

Op 26 mei 2020 werd er in de Kelderhuispolder een territoriaal, gemengd paartje ♂ Geelpootmeeuw *Larus michahellis*/♀ Kleine Mantelmeeuw *Larus fuscus* ontdekt. Het mannetje bleek een subadulte vogel te zijn (5^e kalenderjaar), het wijfje was volledig uitgekleurd en vermoedelijk adult. Ondanks een maandenlange aanwezigheid op een territorium aan de rand van een drukbezet gedeelte van de kolonie kwam het niet tot een broedpoging. In 2021 keerde het paar al vroeg naar de kolonie terug. Op 24 april werden de vogels baltsend gezien op precies dezelfde plek als waar zij een jaar eerder een territorium leken te bezetten. Gedurende de eerste helft van mei waren beide vogels vrijwel dagelijks in het terrein en op 17 mei werd een nest gevonden met daarin het eerste ei, gevolgd door een tweede ei op 21 mei (voorin de legpiek van Kleine Mantels dit seizoen, die liep van 17-27 mei, mediaan 21 mei, eerste eieren 4 mei, $n=181$; duidelijk na de legpiek van Zilvermeeuwen, 6-15 mei, mediaan 10 mei, eerste eieren 26 april, $n=185$). De eieren van het mengpaar waren aan de kleine kant (volume A-ei 69.4 en B-ei 68.5cc), maar uiterlijk verder volkomen conform 'normale' eieren van Kleine Mantelmeeuwen (jaargemiddelde volume A/B-eieren $74.3 \pm 4.8\text{cc}$, $n=99$).

Het eerste ei bleek op 9 juni 2021 te zijn verdwenen (predatie), maar het tweede kwam op 18 juni uit. Helaas werd het jong drie dagen later verhongerd en dood in het nest gevonden en daarmee was deze eerste broedpoging mislukt. Het mannetje, de Geelpootmeeuw, was nadrukkelijk aanwezig geweest gedurende het begin van het broedseizoen en had zich daarbij onderscheiden door opmerkelijk hanig territoriaal gedrag. Naarmate het seizoen vorderde, en vooral gedurende de tweede helft van het bebroeden van de eieren, was hij vaker en vaker afwezig, waarmee hij het bebroeden bijna helemaal aan het wijfje overliet. Het wijfje werd begin

juni van een kleurring voorzien (groen F.BJC), het mannetje werd niet gevangen. Na 18 juni werd het mannetje niet meer in de kolonie gezien.

Geelpootmeeuwen worden zelden gezien in de meeuwenkolonies van Texel; maar bij herhaling worden Zilvermeeuwen gezien met gelige poten (Camphuysen 2009). In 2010 en 2011 nestelde een wijfje Zilvermeeuw met gele poten gepaard met een 'normale' man Zilvermeeuw succesvol in de duinen grenzend aan De Hors, en dit was vermoedelijk een van de 'verdachte' meeuwen uit die eerste jaren van onderzoek. Dit dier, in 2010 geringd met groen F.AHX, had, afgezien van gele poten en een iets diepere grijs tint van mantel en bovenzvleugels dan de Zilvermeeuwen in de onmiddellijke omgeving, geen kenmerken waaruit bleek dat dit een zuivere Geelpootmeeuw kon zijn. De oogring was bijvoorbeeld niet oranje maar donkergeel. Vermoedelijk was dit een hybride vogel, het resultaat van een eerder gemengd paar, en de titel van het eerdere stukje in De Skor (Camphuysen 2009) is dan ook misleidend.

FAHX bij het ringen, 13 mei 2010

Geelpootmeeuw als 5ekj in vlucht (L) en met partner (R) in de Kelderhuispolder eind mei 2020

Geelpootmeeuw 5ekj (L) in 2020 en als adult (R) in de Kelderhuispolder in 2021

Geelpootmeeuw met partner in de Kelderhuispolder, zomer 2021

Het broedgeval in 2021 verliep op een manier die typerend genoemd mag worden voor beginnende broedvogels. Het nest lag op een gevaarlijke plek aan de rand van de kolonie en de aanwezigheid van de beide ouders kon voortijdige predatie van één van beide eieren niet voorkomen. Het legsel bestond ook maar uit twee eieren, in plaats van de meer gebruikelijke drie. Het mannetje was opvallend afwezig toen het er om spande; het wijfje stond er vlak voor

het uitkomen van dat laatste ei eigenlijk helemaal alleen voor. Voor volgend jaar, mocht het stel terugkeren, mogen we voorzien dat het nest dieper in de vegetatie wordt gevormd, of misschien wel ergens anders in de kolonie. Misschien dat het dan beter gaat. Omdat het mannetje steeds vaker afwezig was (hij was allerm minst schichtig, zoals de foto's wel laten zien), hebben we geen bijzondere druk uitgeoefend met onze vangpogingen. Vandaar dat de vogel nog niet is geringd.

In 1985 nestelde er voor het eerst een Geelpootmeeuw in Nederland en aan het eind van de vorige eeuw was de populatie toegenomen tot zo'n 15-25 gevallen per jaar (Van Swelm 1998). Sindsdien zijn we weinig opgeschoten; nog steeds gaat het om hooguit enkele tientallen broedparen, waaronder dikwijls mengparen (Camphuysen 2013, Boele *et al.* 2021). De recente vestiging van Pontische Meeuwen *Larus cachinnans* in Nederland en de uitbreidingen sindsdien verlopen aanzienlijk stormachtiger (Litwiniak *et al.* 2021). Mogelijk overlapt de ecologie van de Geelpootmeeuw, ook een kustgebonden meeuw, te veel met die van Zilver- en/of Kleine Mantelmeeuw, soorten die het allebei lastig hebben de laatste decennia, als gevolg waarvan aantalstoenames en verdere kolonisaties lastiger zijn.

Boele A., J. van Bruggen, F. Hustings, A. van Kleunen, K. Koffijberg, J.W. Vergeer & T. van der Meij 2021. Broedvogels in Nederland in 2019. SOVON-rapport 2021/02, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Camphuysen C.J. 2009. Geelpootmeeuw *Larus michahellis* broedvogel op Texel. *Skor* 28(3): 98-100.

Camphuysen C.J. 2013. A historical ecology of two closely related gull species (Laridae): multiple adaptations to a man-made environment. Ph.D.-thesis, Univ. Groningen, Groningen.

Litwiniak K., M. Przymencki & A. de Jong 2021. Breeding-range expansion of the Caspian Gull in Europe. *Brit. Birds* 114: 331-340.

Kees (C.J.) Camphuysen & Rosemarie Kentie, Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, postbus 59, 1790AB Den Burg, Texel

[Alle foto's zijn van de auteurs]